Katedra primární pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor/ka DP: Bc. Lenka Kočová Termín SZZ: leden 2018

Název DP: Program Respektovat a být respektován v kritické reflexi

Datum posudku: 9.12.2017

Vedoucího práce	~~Oponentský~~
Posuzovatel: PhDr. Jan Voda, Ph.D.	Posuzovatel:

A. Požadované náležitosti diplomové práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl	Formulace obsahově funkční, formulačně zřetelná.	Nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např.příliš obecná) i obsahově.	Chybí.
2. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Chybí.
3. Odkazy a citace	Vše dokumentováno, zřejmé oddělení převzatého a vlastního.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím, apod.	Nevyhovuje.
4. Formální náležitosti (anotace, klíčová slova, angl.název, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje zcela.
5. Jazyková úroveň	Vhodná větná stylistika a gramatická správnost.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky (doplnit příklady):	Nevyhovuje zcela.

B. Kvalita diplomové práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje

Teoretická úroveň, resp.část

Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení	A	B	C	N
Logická struktura výkladu	A	B	C	N
Argumentace soudů je obsažena a je funkční	A	B	C	N
Funkční provázanost teoretické a praktické části	A	B	C	N

Odborná literatura: množství a kvalita zdrojů včetně **zahraničních**, aktuálnost.	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

Empirická úroveň, resp. část

Vymezení úkolů (cílů)	A	B	C	N
Charakteristika výzkumného šetření (metodologický základ) a/nebo zdůvodnění empirických postupů	A	B	C	N
Dokumentace výzkumu (čas, místo, postup) nebo praktických činností	A	B	C	N
Interpretační nebo reflektivní úroveň empirických údajů	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/ autorce DP:

Vyjádření k celku DP a jejímu přínosu:

Profesionalitu učitele zakládá (mimo jiné) dobrá obeznámenost s dostupným poznáním a soudobými trendy na poli výchovy. Výchova, jak známo, patří k nejnáročnějším, nejkomplexnějším a také nejméně jistým činnostem člověka, a právě proto zde existuje velké množství konceptů, přístupů a autorských pojetí. Úkolem učitele je nejen tyto přístupy sledovat, ale také k nim zachovávat zdravě kritický přístup, zpochybňovat je a prověřovat. Program Respektovat a být respektován patří v českém prostředí k relativně etablovaným výchovným přístupům (výcvikem prošly díky finanční podpoře Open Society Fund možná už tisíce účastníků kurzů, dr. Nováčková byla v roce 2014 uvedena do „Auly slávy“ v rámci ceny Eduína). Přesto je nutné vést v patrnosti, že tento program je založen především na empirické zkušenosti čtveřice autorů sdružených v uzavřené Společnosti pro mozkově kompatibilní vzdělávání, že tito autoři čerpají inspiraci z výchovy v odlišném kulturním prostředí (USA) a že od prvního vydání jejich jediné knihy z roku 2005 uplynulo již více než desetiletí, aniž bychom se mohli dočíst o nějakém posunu v myšlení autorů.

Z tohoto pohledu hodnotím jako mimořádně cenné, že se diplomantka Lenka Kočová pustila do tak náročného a svým způsobem odvážného úkolu, totiž podrobit program Respektovat a být respektován (dále R+R) objektivní kritické analýze, s použitím adekvátních metod vědeckého zkoumání. Velkou zásluhou diplomantky v teoretické části práce je, že dopátrala výchozí informační zdroje autorů R+R v zahraniční literatuře, a to práce S. Kovalik, A. Faber a E. Malish a A. Khona. Zatímco seznámit se s programem R+R může čtenář relativně snadno ze stejnojmenné publikace českých autorů, rešerše zahraničních zdrojů (z nichž práce A. Khona nebyla do češtiny přeložena) jsou cenným přínosem diplomantky k nalezení myšlenkových pramenů a jejich přezkoumání v původním kontextu.

Druhým přínosem práce je hluboké, analyticky propracované a obsažně shrnuté provedení polostrukturovaných rozhovorů s deseti absolventy kurzu R+R, jak oni sami hodnotí přínos programu R+R a jakým způsobem a s jakým úspěchem se jim daří jeho postupy uplatňovat v praxi. Zde je nutné poukázat na mimořádně pečlivé a pracné vyhodnocení rozhovorů metodou kódování a současně pozoruhodně zdařilé shrnutí výsledků do struktury myšlenkových map a zobecněných kategorií.

Diplomová práce Lenky Kočové tak dosvědčuje její pokročilé výzkumné kompetence a současně vrhá světlo tam, kde pedagogický výzkum zatím nepokročil. Tím otevírá prostor

pro širší odbornou debatu a současně ukazuje jednu z cest, jak mohou učitelé program R+R kvalitně reflektovat.

Vyjádření k dílčím nebo specifickým záležitostem DP:

Rád bych jako vedoucí práce poukázal na soustředěnost, cílevědomost a pracovitost diplomantky v průběhu práce na textu.

Náměty k diskusi při obhajobě DP:

1. Je Vám známo, že by sami autoři R+R s odstupem času nějak systematicky získávali zpětnou vazbu od účastníků svých kurzů a kriticky platnost svých výchovných metod přezkoumávali?

2. Pokud souhlasíte s tvrzením, že respondenti Vašeho výzkumu poukazují, že respektovat dítě ve výchově je „snazší polovinou“, než být zpětně respektován, co je potom klíčem k získání skutečného respektu dítěte ve vztahu k dospělému?

3. V jedné části výzkumu se respondenti shodují, že se jejich „počáteční nadšení snížilo“. (s. 51) Současně na jiných místech v textu (např. s. 10) označujete myšlenky R+R za „ideály“. Do jaké míry byste tedy připustila (na základě rozhovorů s respondenty), že výchovné postupy programu R+R jsou v praxi účinné a spolehlivé?

4. Řekněte prosím, zdali vyznívají závěry Vaší práce ve prospěch programu R+R. Myslíte (hypoteticky), že by z nich autoři R+R měli spíše radost?

Doporučuji k obhajobě: ANO

Návrh hodnocení:

výborně	velmi dobře	dobře	nevyhovuje

Podpis: